

MERINDE PENTRU SVFLET

Apare cu binecuvântarea PS Părinte Episcop Siluan,
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei
Foaie de învățătură duhovnicească și cateheză a Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

ANUL 9. N°10

SERIA SĂPTĂMÂNALĂ

10 MARTIE 2019

DUMINICA IZGONIRII LVI ADAM DIN RAI (A LĂȘATULVI SEC DE BRÂNȚĂ)

Romani 13, 11-14; 14, 1-4

Fraților, acum mântuirea este mai aproape de noi, decât atunci când am crezut. Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în

ospețe și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă, ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos și grija de trup să nu o faceți spre poftă. Primiți-l pe cel slab în credință fără să-i judecați gândurile. Unul crede să mănânce de toate; cel slab însă mănâncă legume. Cel ce mănâncă

să nu disprețuiască pe cel ce nu mănâncă, iar cel ce nu mănâncă să nu osândească pe cel ce mănâncă, fiindcă Dumnezeu l-a primit. Cine ești tu, ca să judeci pe sluga altuia? Pentru stăpânul său stă sau cade. Dar va sta, căci Domnul are putere ca să-l facă să stea.

Matei 6,14-21

Zis-a Domnul: dacă veți ierta oamenilor greșelile lor, și vouă Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greșelile voastre. Iar dacă nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre. Când postiți, nu fiți triști ca

fățarnicii, căci ei își întunecă fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat vă spun vouă că își iau răsplata lor. Iat tu, când postești, unge-ți capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este în ascuns; și Tatăl tău care vede cele ascunse îți va răsplăti ție. Nu vă

adunați comori pe pământ, unde moliile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vă adunați comori în cer, unde nici moliile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

TĂLĂCVIRI

Fost-a cuvântul Domnului către Iona: Scoala-te și mergi la Ninive, cetatea cea mare" (Iona 1, 1-2). Dar ce trebuia el să vestească acolo? El trebuia să strige: „Inca trei zile și Ninive se va prapadi" (Iona 3, 4). Dar pentru ce, o Dumnezeule, poruncești să se vestească mai înainte nenorocirea pe care voiești să o trimiti? Raspunsul lui Dumnezeu este: „Tocmai ca să nu fac ceea ce am poruncit să se vestească". Pentru aceea Dumnezeu ne-a amenințat și cu iadul, pentru ca să nu ne arunce în iad.

El zice către noi cam așa: „Teme-te de cuvintele Mele și nu vei tremura de faptele Mele". Insa pentru ce oare hotaraste El un termen așa de scurt de iertare? Pentru ca tu să cunosti fapta cea buna a

ninivitenilor, care în așa de puține zile s-au pocăit de așa de multe pacate și le-au stărpit.

Totodata, trebuie să te minunezi de îndurarea lui Dumnezeu, careia i-a fost de ajuns o pocăinta atât de scurta pentru atât de multe pacate; de aceea tu nu trebuie să cazi în deznădejdie, macar de ai fi savarsit mii de pacate. Precum un om lenes și delasator, care, desi are timp de pocăinta, totusi nu savarseste nimic insemnat, ci din usuratatea mintii, intarzie de a se impacă cu Dumnezeu; pe cand dimpotriva, cel ravnitor și dispus la pocăinta, în timp scurt poate face indestulare pentru pacatele multor ani.

Nu s-a lepadat oare Petru de Domnul de trei ori? Si a treia oara n-a făcut el oare aceasta cu

juramant? Nu s-a temut el oare de vorbele unei slujnice nebagate în seamă? Si ce? Avut-a el oare trebuinta de multi ani spre a se pocăi? Nicidecum, ci într-o noapte a cazut și iarasi s-a ridicat, într-o noapte s-a imbolnavit și iarasi s-a insanatosit.

Dar cum s-a făcut aceasta? El a plans și s-a văitat și nu în chip obisnuit, ci plin de ravna și de seriozitate. De aceea Evanghelistul nu zice numai: „a plans", ci: „a plans cu amar" (Mt. 26, 75).

Insa cât de mare a fost puterea acestor lacrimi, cuvintele nu o pot spune; dar urmarea lucrului arata aceasta. Adica, după acea cadere grea - și ce cadere în pacat putea fi mai cumplită decât lepadarea de Domnul? Hristos iarasi a asezat pe Petru în vrednicia sa cea de mai

TRĂISĂVIRI

inainte si iarasi i-a dat dregatoria intaietatii in Biserica si ceea ce este mai mult, el ne spune ca dragostea lui Petru este mai mare decat a tuturor celorlalti Apostoli, cand il intreaba: „Petre, Ma iubesti tu mai mult decat acestia?” (In. 21, 15). Poate tu vei zice ca pe niniviteni de aceea i-a iertat Dumnezeu asa de usor, caci ei nu erau invatati in religia cea adevarata, dupa cum zice Sfanta Scriptura: „Sluga care nu a stiut voia Domnului sau si a facut cele vrednice de batai, se va bate putin” (Lc. 12, 48). Pentru ca tu sa nu pui aceasta impotriva, ti-am adus caderea Sfantului Petru, care, desigur, cunostea cu desavarsire voia Domnului, insa iata ca el, macar ca a pacatuit, ba inca a savarsit cel mai mare pacat, totusi a dobandit din nou cea mai mare incredere.

De aceea, nu deznadajdui nici tu pentru pacatele tale. Mai rau decat insusi pacatul este impietria in pacat; si inca si mai rau este, la cadere, cand cineva nu se scoala iarasi. Aceasta o deplange Sfantul Apostol Pavel mai mult si o socoteste mai vrednica de tanguit, cand scrie Corintenilor: „Ma tem ca nu cumva, venind iarasi, sa ma smereasca Dumnezeuul meu la voi si sa plang pe multi care au pacatuit mai inainte si nu s-au pocait de necuratia, de desfranarea si de necumpatarea pe care le-au facut” (II Cor. 12, 21).

Dar care timp ar putea fi mai potrivit pentru pocainta decat tocmai timpul postului? Dar sa ne intoarcem la istoria profetului Iona. Dupa ce a auzit el aceste cuvinte ale Domnului, s-a sculat si s-a dus la Iope, „spre a fugi de la fata Domnului la Tharsis” (Iona 1, 3). O, omule, unde voiesti sa fugi? Nu stii tu oare, ce zice Psalmistul: „Unde ma voi duce de la duhul Tau si de la fata Ta unde voi

fugi?” (Ps. 138, 7). Poate undeva pe pamant?

CAINDELE SĂPTĂMĂNILI

"Zice Domnul: "Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie".

Adevărata pocăință nu înseamnă doar a te căi pentru păcatele făptuite, ci a-ți întoarce desăvârșit sufletul propriu de la întuneric la lumină, de la pământ la cer, de la sine la Dumnezeu.

Pocăința fără această întoarcere desăvârșită nu este altceva decât o joacă cu Dumnezeu și cu sufletul propriu."

Sfântul Nicolae
Velimirovici

"Ce folos este ca trupul să fie deșert de bucate, iar sufletul a-l umplea de păcate? Ce folos este a fi galbeni și ofiliți de post, iar de pizma și ură să fim aprinși? Ce folos este a nu bea vin și a fi beți de veninul mâniei? Ce folos este a nu mânca cineva carne și cu hulele a rupe carnea fraților noștri? Ce folos este a ne opri de cele ce sunt uneori slobode și a face cele ce nu sunt niciodată slobode? Că Dumnezeu pe aceia îi iubește și îi cinstește, care se feresc de cele oprite."

Sfântul Antim Ivireanul

Insa „al Domnului este pamantul si plinirea lui” (Ps. 23, 1). Sau in

lumea cea dedesubt? Dar „de ma voi pogori si acolo - zice Psalmistul -Tu de fata esti” (Ps. 138, 8). Sau in cer? Insa „de ma voi sui in cer, Tu acolo esti” (loc. cit.). Sau poate cumva in mare? „Dar si acolo mana ta ma va apuca”, zice Sfanta Scriptura (ibidem, 10), precum tocmai s-a intamplat lui Iona.

Cu toate acestea, pacatul are cea insusire ca umple sufletul nostru de multa nebunie. Adica, precum cei ametiti si beti nebuneste si fara prevedere sovaiesc in toate partile, chiar si cand in apropierea lor ar fi o bezna sau o prapastie adanca, sau altceva asemanator, in care ar putea sa se rostogoleasca, tot asa se li intampla si pacatosilor, imbatati, ca de vin, de pofta de a savarsi pacatul, ei sovaiesc in toate partile, nu stiu ce fac si nu vad nici primejdia cea de fata, nici pe cea viitoare.

Pentru ce, spune-mi, Iona, pentru ce vrei tu sa fugi de Domnul? Rabda putin si cu fapta te vei incredinta ca nu poti sa fugi la mare, care si ea este o sluga a lui Dumnezeu. Deci, abia s-a suit Iona in corabie, ca marea a inaltat valurile sale si a aruncat undele sale pana la cer. Marea a facut ca robul cel credincios, care intalnind pe un alt rob care a pradat pe stapanul sau, nu-1 pierde din vedere si impiedica pe oricine ar voi sa-1 ia, pana ce robul cel necredincios nu s-a intors indarat, indata ce ea a intampinat si a cunoscut un alt rob necredincios, pricinuieste mii de greutati corabierilor care 1-au primit, mugeste si macar ca nu face chiar judecata, totusi ameninta a inghiti corabia impreuna cu oamenii, daca nu se va preda robul cel necredincios.

Deci, ce au facut corabierii in cea furtuna? Au aruncat proviziile din corabie (Iona 1, 5). Corabia insa nu s-a usurat, caci povara cea mai grea ramasese in ea, adica profetul cel

TRĂISĂRI

pacatos; atât de greu nu prin trupul sau, ci prin pacat.

Caci nimica nu este așa de greu și apăsător ca pacatul; de aceea, profetul Zaharia l-a înfățișat sub icoana unui bulgare de plumb (Zah. 5, 7); iar David descrie firea pacatului prin cuvintele: „Pacatele mele au covârșit capul meu, ca o sarcină grea s-au îngreuiat peste mine” (Ps. 37, 5)

Și Hristos a strigat către cei ce au trăit cu multe pacate: „Veniți către Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni” (Mt. 11, 28). Asadar, pacatul lui Iona a îngreunat corabia și o amenința cu pieirea.

Între acestea, Iona zăcea dedesubt în corabie și dormea. Somnul, deși era greu, nu era plăcut, ci trist; era un somn în care el cazuse nu din nepăsarea de primejdie, ci din melancolie.

Adică, robii care nu s-au înrautățit, pricep îndată ca au greșit. Așa a fost și cu Iona. După ce a savărsit pacatul, el îndată a cunoscut marimea greselii sale. Așa este firea pacatului. Odată pacatul născut,

el pricinuieste sufletului, ce l-a născut, nenumerate dureri. Se întâmplă cu totul altfel decât la nașterea cea firească. Odată ce femeia a născut, vaietele ei încetează.

Dimpotrivă, pacatul tocmai după nașterea sa chinuiește mai mult sufletul din care s-a născut. Deci, ce face carmaciul corabiei? „A venit la Iona și i-a zis: „Scoală-te și roagă pe Dumnezeu” (Iona 1,6).

Asadar, el știa din experiență că aceea nu era o furtună obișnuită, ci era trimisă de Dumnezeu, împotriva careia nu ajunge mestesugul oamenilor și mana carmaciului nimica nu isprăvește.

El a văzut că în cazul de față avea trebuința de un alt carmaci mai puternic, adică de acela care

carmuiește toată lumea, de ajutorul cel ceresc.

De aceea, corabierii au parasit carma și odgoanele și toate celelalte și au ridicat mainile lor la cer, spre a chema pe Dumnezeu în ajutor. Și când aceasta n-a folosit la nimic, atunci ei, zice Sfânta Scriptură au aruncat sorti, iar sortii au descoperit pe cel vinovat (Iona 1, 7). Insa ei nu l-au aruncat îndată în

mare, ci l-au ținut în mijlocul furtunii și al freamatului, ca și cum ar fi fost liniste, au format judecata în corabie, ca el să vorbească pentru sine și să se apere și totul s-

l-a cercetat cu așa amanunțime ca și cum ei ar fi trebuit să dea cuiva socoteala despre hotărârea lor de judecată.

Ascultă numai cum totul seamănă a fi cercetat judecătoresc: „Spune nouă ce este lucrul tău și de unde vii și încotro mergi și din ce țară și din ce popor ești tu?” (Iona 1, 8). Marea cea mugitoare l-a parat, soarta l-a aflat și a marturisit contra lui, ei totuși nu au rostit îndată hotărârea de osândă asupra lui, ci au urmat ca la o curte de judecată, unde, cu toate că sunt de față paratii, martorii și dovezile, totuși osândă mortii nu se rosteste, până ce paratul însuși nu marturiseste nelegiuirea sa.

Așa au făcut și corabierii aceia. Macar că erau oameni neînvațați și neștiutori, ei totuși au urmat

obiceiul judecătoriei, și încă într-o astfel de mugi și învaluire a mării, încât ei abia puteau rasufla. De unde oare, iubitorilor, venea această putere atât de prevăzătoare împotriva profetului? Ea venea de la pronia și de la înțelepciunea lui Dumnezeu.

Adică Dumnezeu a îngăduit acestea, ca să aducă aminte profetului că el trebuie să fie blând și iubitor de oameni. Aceasta era ca și cum ar fi strigat către dansul și i-ar fi zis: „Urmează acestor corabieri, acestor oameni altminteri neînvațați. Ei nu socotesc lucru

mic o singură viață, se poartă nu fără crutare chiar și cu o singură persoană; tu, dimpotrivă, ai expus la primejdia pieirii o cetate întreagă, cu atât de multe mii de locuitori. Ei, macar că au

descoperit pe pricinuitorul rautății izbucnite asupra lor, totuși, nu s-au napustit asupra lui cu judecata osândirii; tu însă, macar că nu ai parat pe nimeni dintre niniviteni, totuși îi arunci în nenorocire și în pierdere.

Eu ți-am poruncit să te duci la dansii și prin predicarea ta să-i chemi la mântuire; tu însă n-ai ascultat; dimpotrivă, acești corabieri, fără a le cere ceva, fac totul ca să te scape; de pedeapsa pe tine, cel vinovat. Adică, cu toate că marea s-a înfățișat ca paras al profetului și sortii au marturisit contra lui și el însuși a recunoscut și a marturisit fuga sa, cu toate acestea ei nu s-au grabit a-l pierde, ci s-au oprit, au cercat și au făcut totul ca, la o asemenea vadită vinovăție, de va fi cu putință, să nu-1 predea mării, însă marea, sau mai bine Dumnezeu, n-a îngăduit aceasta, voind, atât prin corabieri, cât și printr-un monstru din mare,

TRĂLĂCĂRI

sa aduca pe profet la o cale mai buna.

Deci, cand ei au auzit pe Iona zicand: „Luati-ma si ma aruncati in mare si se va alina marea asupra voastra” (Iona 1, 12), ei n-au voit sa faca aceasta, ci au carmit spre tarm; valorile insa i-au impiedicat.

Tu pana acum ai judecat pe profet pentru fuga lui; asculta-l acum cum graieste in pantecele chitului de mare si cum marturisesti nedreptatea sa. Acolo, adica in fuga, el a gresit ca un om de rand, iar aici s-a aratat ca un profet.

Asadar, marea 1-a luat si 1-a inchis in pantecele unui monstru, ca intr-o temnita. El nu s-a nimicuit nici de valorile cele infricosate, nici de monstrul cel inca si mai infricosat care 1-a inghitit; ba mai mult, acesta din urma 1-a mantuit si 1-a dus la Ninive; iar el s-a dus apoi acolo si a vestit hotararea Domnului pentru pierderea cetatii. Ninivetenii au auzit aceasta, au crezut cuvintele lui, nu le-au nesocotit, ci s-au grabit indata la post, barbati si femei si robi si stapani, capetenii si supusi, copii si batrani; ba chiar nici animalele cele fara de minte n-au fost scutite de pazirea acestei datorii.

Pretutindenii se vedeau haine de pocainta, pretutindenii cenusa, pretutindenii lacrimi si suspine, insusi imparatul s-a pogorat de pe tron, a depus coroana sa si s-a imbracat in vestmant de pocainta; si cu chipul acesta ei au mantuit cetatea de pieire. Aici s-a putut vedea ceva rar, adica porfira stand indarat, in dosul hainei celei de pocainta. Ceea ce n-a putut porfira, a ispravit vestmantul cel de pocainta, iar ce n-a putut coroana, a putut cenusa.

Asadar, vezi cat de adevarat este ceea ce zic eu, ca cineva nu trebuie sa se teama de post, ci sa se teama de viata cea desfatata, de lacomie si de imbuibare, indoparea si

imbuibarea au zguduit cetatea Ninivei si au dus-o aproape de pieire. Postul inasa iarasi a intarit cetatea. Cu postul a intrat Daniil in groapa leilor, umbland printre fiarele acelea grozave ca printre niste oi. Cu postul au intrat cei trei tineri in cuptorul cel infocat din Babilon, mult timp petrecand in flacara. Iata rodirile cele marite ale postului! Dar vei zice, poate: postul slabeste trupul. Dar asculta ce invata Sfanta Scriptura: „Chiar daca omul nostru cel din afara se trece, cel dinlauntru inasa se innoieste din zi in zi” (II Cor. 4, 16). Afara de aceasta, daca vei cumpuni lucrul mai cu deamanuntul, vei afla ca postul este chiar folositor sanatatii, intreaba pe doctori si ei cumpatarea si infranarea o vor numi mama a sanatatii, pe cand din imbuibare si din viata cea desfatata provin mii de boli. Acestea sunt niste lucruri otravite, care ies dintr-un izvor otravit si vatama atat sanatatea trupului, cat si a sufletului.

Asadar, sa nu ne infricosam de post, care ne libereaza de nenumarate rautati. Eu zic aceasta nu fara temei, ci pentru ca stiu ca unii se tem de post, ca de un tiran cumplit, astfel ca ei insisi se vatama pe sine, prin imbuibare si necumpatare. Eu, deci, va indemn sa nu pierdeti prin desfatata si betie folosul adus de post. Cand cineva, pentru stricarea de stomac, trebuie sa ia doctorie, dar mai intai isi incarca stomacul cu mancari nesanoase, atunci el, desi simte amaraciunea doctoriei, nu are de la ea nici un folos.

Tocmai asa se intampla cu tine, cand inainte de a incepe postul, mai intai te umpli cu mancare si cu bautura, ca apoi a doua zi sa primesti doctoria postului. Tu simti atunci numai neplacerea, dar n-ai nici un folos de la dansa, fiind

luata toata puterea doctoriei, prin necumpatarea cea savarsita de tine. Cand tu inasa vei lua doctoria postului cu cumpatare trupeasca si cu trezvie sufleteasca, ea va putea curati multe din pacatele tale cele vechi.

Asadar, sa nu intram in post beti si ametiti, nici sa nu trecem de la post iarasi la betie, ca sa nu se intample cu noi ceea ce se intampla cu un trup slab, care, impins fiind mai tare, cade. Acelasi lucru se intampla sufletului nostru, daca el la inceputul si la sfarsitul postului se inveleste de norul necumpatariei si al betiei.

Aceia care se lupta cu fiarele cele salbatice pazesc si invelsc in tot chipul cu putinta membrele cele de capetenie. Asemenea fac acum multi oameni in fata postului. Ei privesc postul ca pe o fiar salbatica, cu care trebuie sa se lupte si deci se inarmeaza cu imbuibarea, se invelsc cu lacomia si cu imbuibarea si asa asteapta venirea postului, care totusi nu este salbatic si infricosat, ci infatisarea lui este blanda si lina.

Daca intreb pe vreunul: „De ce te imbeti tu astazi?”, el zice: „Pentru ca maine am sa incep postul”, inasa spuneti, nu este aceasta oare o nebulie infricosata, de a voi sa inceapa cu suflet necurat aceasta marita indeletnicire cu fapta cea buna?

Am mai avea multe de zis, dar pentru cei intelegatori este destul aceasta, de vor voi sa faca indreptare vietii lor. Fie ca noi, prin postul nostru, sa ne facem vrednici de imparatia cerului, pe care sa ne-o dea harul si iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, caruia impreuna cu Tatal si cu Duhul Sfânt se cuvine marirea, acum si in vecii vecilor! Amin.

**SFÂNTUL IOAN
GURĂ DE AUR**